

chłopi przwycia w Rosji
Popławski 10507 (10507) 1939

Z naszego miasteczka Hlesowa Sowieci wkroczyli 17-IX. 1939 r. Polacy w ogarnęli smutek, a innych narodów w sobie radość. W naszym miasteczku było dużo Żydów i Ukraińców. Oni bardzo byli wesołi z przybyciem Sowieców. Jednego razu spotkał się Ukraińiec z żołnierzem sowieckim. Rozmawiał z nim i on wyrywał ich z pod jarzma polskiego, a żołnierz sowiecki powiedział mu, ty nie wyrywasz się z pod jarzma, ale w jarzmo. Żydzi byli więcej zadowoleni z Sowieców, a niżeli inne narody. Kiedy Sowieci obznajomili się w okolicy, zaczęli brać w ręce nie tylko Polaków, a nawet i inne narodowości. Dziesiątego stycznia przyjechali Sowieci do nas, żeby spisać wszystko cośmy posiadali. Gdy spisali powiedzieli, że na drugi miesiąc przyjdą, żeby tatuś oprowadził po lesie, a żeby poznali trochę.

- 2 -

Dziesiątego lutego o 2³⁰ godzinie przyjechali ci sami
Sowieci, tylko niektórzy przebrani w cywilne ubrania.
Gdy przyszli kazali tatusiowi oddać broń.
Tatusi powiedział, że nie ma broni. Oni nie wierzyli
na słowo i zaczęli robić rewizję. Broni nie znaleźli.
Jeden siedł przy stole i zaczął pisać protokół
i kazali się pakować. My zaczęli płakać.
Tatusi zaczął pytać gdzie wywożą, a oni powiedzieli
że w (Hit) Niemieckie wojenne łagery. Tatusi zaczął
ich przekonywać, że na Sybir. Oni kazali się
pakować, my nie chcieli, ale musieliśmy.
Do drugiej stacji było 30 kilometrów. Konie były
martwe, więc przyjechaliśmy na stację w nocy.
Po drodze stawaliśmy, bo konie nie chciały iść.
Gdy zatacłowali nas do wagonu, każdy czuł się
jak w trumnie. Było w wagonie 48 osób, wagon był
mały, okna zamazane. W wagonie było bardzo
zimno. Gdy pociąg ruszył w wagonie nic nie było

- 3 -

stychać tylko płacz. A gdy przyjeżdżaliśmy granicę,
płacz był jeszcze gorszy. 21 lutego przyjechaliśmy
na posesję Dorożatka. Dwa dni odpoczywaliśmy,
a na trzeci poszli do pracy. Tatusi i brat pracowali
w lesie, a ja im pomagałem. Siostra pracowała
na torze. Mamusia i młodszy brat byli w domu.
Z początku było jak kółko, a potem źle.
Chleba dawali bardzo mało. W 1940 r. w okresie
pośrednim do szkoły do III klasy. W 1941 r. skończyłem
szkołę i już więcej nie chodziłem. 29 marca 41 r.
została ogłoszona amnestia, dostaliśmy
„udostanowienia”. Brat poszedł na ochotnika
do wojska. A my potem wyjechali do Uzbekistanu.
Tatusi tam pracował w kurii, siostra zajmowała
się szyciem, ja z mamusią nosiłem
ziemię na pola gdzie siali kates. Potem wywieźli
nas do Turcji. Przyjechaliśmy do Tachleri, potem
do Tekerranu do drugiego obozu.

W drugim obozie chodziłem do IV klasy, potem
przyjechaliśmy do trzeciego obozu. W trzecim
obozie skończyłem IV klasy. Przyjechałem
znów do drugiego obozu i chodziłem do V klasy i pisałem
o swoich przeżyciach w Rosji. 10507

Popławska Władysław K.P.W.A.

II